

Serhii Tiulieniev

DOI: <https://doi.org/10.32353/acfs.8.2023.01>
UDC 343.98 (477)

Serhii Tiulieniev,

PhD in Economics,
Director at National Scientific Center «Hon. Prof. M. S. Bokarius Forensic Science Institute»
Kharkiv, Ukraine
ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-9685-1536>
e-mail: tiulieniev1976@gmail.com

The Current State Of Scientific Support In Investigating Criminal Offenses Involving Illegal Takeover And Seizure Of Enterprises And Their Assets

In order to ensure sustainable development of economy and national security, which includes economic security, it is crucial to create corresponding protection instruments and support the unhindered legitimate operation of economic entities. To prevent infringements upon their rights, such as illegal takeovers and seizures of enterprises, organizations, and institutions of various ownership forms, encroachments on their property, assets, and land plots, it is necessary to ensure appropriate countermeasures against such occurrences, in particular, through criminal and criminal procedural methods. To support activities aimed at countering these phenomena through criminal procedural methods, it is vital to ensure scientific development of relevant aspects associated with such activities. In this context, the Article Purpose is to determine the current state of scientific support for investigating criminal offenses involving the illegal takeover and seizure of enterprises, institutions, organizations, their property, and agricultural land plots. On the basis of generalizing normative provisions of the current criminal legislation, theoretical developments of Ukrainian scientists, the paper outlines scientific development peculiarities of the problematics related to criminal responsibility for offenses associated with takeovers, as well as research and development of the methodology for investigating these offenses.

Key words: criminal offense, forensic methodology, pre-trial investigation, scientific support, raiding, enterprise, economic entity, agricultural land plot, takeover, seizure.

Funding

This research did not receive any specific grant from funding agencies in the public, commercial, or not-for-profit sectors.

Disclaimer

The funder had no role in the study design, data collection and analysis, decision to publish, or preparation of the manuscript.

Contributors

The author contributed solely to the intellectual discussion underlying this paper, case-law exploration, writing and editing, and accept responsibility for the content and interpretation.

Declaration of Competing Interest

The author declare that they have no conflict of interest.

Research Problem Formulation. An important role in ensuring sustainable development of any state is played by economy requiring development and reliable protection at both national and international levels. The considerable experience in state-building acquired by humanity demonstrates the importance of private property as the basis for economic freedom for both a person and society. Philosophers, economists, legal experts, and representatives from various scientific fields have devoted attention to this concept in their research papers for many centuries. Bearing in mind the research conducted and acknowledging its significance in ensuring the processes of a state's economic development, the legislator was fully justified in taking steps some time ago to recognize the inviolability of private property rights, to prevent their unlawful deprivation, infringement or restriction, with the purpose of ensuring that every citizen has the opportunity to engage in entrepreneurial activity and bringing the principles of free market relations in line with constitutional values. To safeguard these values, a system of legal remedies has been established.

Сергій Тюленев

**СУЧАСНИЙ СТАН
НАУКОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
РОЗСЛІДУВАННЯ
КРИМІНАЛЬНИХ
ПРАВопорушень,
пов'язаних з
ПРОТИПРАВНИМ
ПОГЛИНАННЯМ
І ЗАХОПЛЕННЯМ
ПІДПРИЄМСТВ, ЇХНІХ
АКТИВІВ**

At the national level, for quite some time there has been a trend of increasing numbers of out-of-court disputes, court cases, and criminal proceedings initiated due to infringements upon the private property of citizens, businesses, institutions, and organizations. At the same time, when discussing the nationwide level and pointing out those specific facts marked by a high level of societal danger, it is indisputable that there should be a focus on the necessity of addressing unlawful takeover and seizure of property of businesses, institutions, and organizations, commonly referred to as raiding. The scale and number of such seizures have brought to the attention of state authorities, particularly within the defense and security sector, the need to properly counteract them, which encompasses ensuring an efficient pre-trial investigation of the outlined occurrences. While professional activities, investigators authorized to conduct pre-trial investigations into criminal offenses associated with raiding must rely on relevant, scientifically substantiated recommendations. Therefore, considering the needs of current law enforcement practices, it is crucial to update corresponding research processes.

Analysis of Essential Research and Publications. Representatives from various scientific fields, including law, focus on raiding. Issues concerning administrative and legal support in countering raiding have been extensively analyzed in Yu. A. Berlach's monograph (2014). In the course of research, the scholar highlighted that Ukrainian legislation lacked normative legal provisions establishing responsibility for engaging in raiding. From the scholar's perspective, this absence is justified by the complex nature of this unlawful phenomenon, the presence of numerous schemes for seizing companies and their property, as well as the intricate raiding tactics implemented by criminals, etc.¹.

Administrative and legal principles of Ukrainian state authorities' activity in countering raiding have been studied by M. A. Koliesnik², while the activities of law enforcement agencies in this area have been scrutinized by Y. A. Khatniuk³.

Scientists focus extensively on the issues regarding criminal liability for illegal seizure of property belonging to enterprises, institutions, and organizations, which falls under the category of criminal offenses involving raiding. In this aspect, research papers by S. S. Tytarenko⁴, I. M. Fedulova⁵, N. M. Hryshchenko⁶, etc., stand out. Criminological foundations of countering this phenomenon have been studied by O. A. Tuiev⁷. Based on understanding the mechanism of committing criminal offenses within the specified group, scientists analyze and address in their research findings the following questions: mechanisms of public administration in countering

Задля сталого розвитку економіки та захисту національної безпеки, однією зі складових якої є економічна, важливо створити належні механізми охорони та безперешкодного законного функціонування суб'єктів господарювання. Задля унеможливлення посягання на права останніх, з метою попередження протиправного поглинання і захоплення підприємств, організацій та установ різних форм власності, посягання на їхнє майно, а також активи, серед яких і земельні ділянки, слід здійснювати ефективну протидію подібним фактам, зокрема кримінальними та кримінальними процесуальними методами. На шляху забезпечення діяльності щодо протидії цим явищам кримінальними процесуальними методами, важливо забезпечити наукову розробленість відповідних аспектів такої діяльності. У зв'язку з цим метою статті стало з'ясування сучасного стану наукового забезпечення розслідування кримінальних правопорушень, пов'язаних з протиправним поглинанням і захопленням підприємств, установ, організацій, їх майна, а також сільськогосподарських земель. На підставі узагальнення нормативних положень чинного кримінального законодавства, теоретичних напрацювань українських вчених окреслено особливості наукової розробленості проблематики кримінальної відповідальності за вчинення кримінальних правопорушень, пов'язаних із рейдерством, а також дослідженість і розробленість методики їх розслідування.

Ключові слова: кримінальне правопорушення, криміналістична методика, досудове розслідування, наукове забезпечення, рейдерство, підприємство, суб'єкт господарювання, земельна ділянка сільськогосподарського призначення, поглинання, захоплення.

¹ Берlach Ю. А. Адміністративно-правове забезпечення протидії рейдерству в Україні : автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07. Київ, 2014. 20 с.

² Колесник М. А. Адміністративно-правові засади діяльності органів державної влади України щодо протидії рейдерству : автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07. Харків, 2012. 20 с.

³ Хатнюк Ю. А. Адміністративно-правові засади діяльності органів внутрішніх справ у боротьбі з рейдерством в Україні : автореф. дис... канд. юрид. наук: 12.00.07. Львів, 2012. 17 с.

⁴ Титаренко С. С. Кримінальна відповідальність за протиправне захоплення суб'єктів господарювання: 12.00.08. Запоріжжя, 2018. 262 с.

⁵ Федуллова І. М. Кримінальна відповідальність за протиправне заволодіння майном підприємства, установи, організації: дис. ...канд. юрид. наук: 12.00.08. Львів, 2019. 216 с.

⁶ Грищенко Н. М. Кримінальна відповідальність за протиправне заволодіння майном підприємства, установи, організації: дис. ...канд. юрид. наук: 12.00.08. Дніпро, 2019. 216 с.

⁷ Туев О.А. Кримінологічні засади протидії рейдерству : автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.08. Харків, 2013. 18 с.

Serhii Tiulieniev

THE CURRENT STATE OF THE SCIENTIFIC SUPPORT FOR THE INVESTIGATION OF CRIMINAL OFFENSES RELATED TO THE ILLEGAL ABSORPTION AND SEIZURE OF ENTERPRISES' PROPERTY, THEIR ASSETS

In order to ensure the sustainable development of the economy and ensure national security, one of the components of which is economic security, it is important to create appropriate protection mechanisms and ensure the unhindered activity of business entities. To prevent encroachment on the rights of the latter, to prevent the illegal takeover and seizure of enterprises, organizations, and institutions of various forms of ownership, encroachment on their property, as well as assets and land plots, it is necessary to ensure appropriate countermeasures to such facts, in particular, by criminal and criminal procedural methods. To ensure activities related to countering these phenomena with criminal procedural methods, it is important to ensure the scientific development of the relevant aspects of such activities. In this regard, the article's purpose was to find out the current state of scientific support for the investigation of criminal offenses related to the illegal takeover and seizure of enterprises, institutions, organizations, their property, and agricultural land. Based on the generalization of the normative provisions of the current criminal legislation, the theoretical work of Ukrainian scientists, the peculiarities of the scientific development of the problem of

The Current State Of Scientific Support In Investigating Criminal Offenses Involving Illegal Takeover And Seizure Of Enterprises And Their Assets

raiding⁸, peculiarities of criminal law assessment of illegal abuses by state registrars⁹, etc.

Individual theoretical and practical foundations for investigating criminal offenses associated with raiding are outlined in the scientific and methodological guidelines prepared by the team of authors from the National University Odesa Law Academy¹⁰, Kharkiv National University of Internal Affairs (V. V. Kikinchuk, V. O. Husieva)¹¹, and representatives of the Main Investigation Directorate of the National Police of Ukraine and Dnipropetrovsk State University of Internal Affairs¹². It is noteworthy that attempts to conduct forensic classification of criminal offenses related to raiding while outlining components of their forensic characteristics are considered a positive aspect¹³.

From our standpoint, the presented paper attests that overall raiding as an unlawful phenomenon is complex and multifaceted, arising from the multitude of criminal offenses it encompasses and their mechanisms. In various contexts, this problematics can become a subject of administrative law, criminal law, criminalistics, etc. Given the above and also acknowledging the lack of comprehensive developments regarding the methodology of investigating unlawful takeovers and seizures of property belonging to enterprises, institutions, organizations, agricultural land plots, and other assets, we believe it is worthwhile to ensure its scientific development.

The Article Purpose is to define current state of scientific support for investigating criminal offenses involving unlawful takeover and seizure of enterprises, institutions, organizations, their property, as well as agricultural land plots (hereinafter referred to as criminal offenses involving raiding).

Main Content Presentation. According to statistics obtained from open sources from January to October 2023, Ukraine initiated 312 criminal proceedings related to signs of raiding. This number is 2.4 times higher than in the whole of 2022, but lower than in 2021. Out of the mentioned 312 cases indicating forgery of documents, 199 criminal proceedings were initiated (Article 205–1 of the Criminal Code of Ukraine): 49 cases for illegal seizure of property (Article 206–2 of the Criminal Code of Ukraine), and 64 cases related to impeding economic activities (Article 206 of the Criminal Code of Ukraine). Out of the total number of initiated criminal proceedings, only 12% were sent to

⁸ Кузьменко Т. Сутність та класифікація механізмів публічного управління протидією рейдерству. Науковий вісник: Державне управління. 2022. №1 (11). С. 61-73.

⁹ Дудоров О. О., Каменський Д. В., Титаренко С. С. Кримінально-правова оцінка зловживань державних реєстраторів у контексті протидії рейдерству. Науковий вісник Національної академії внутрішніх справ, 2021. № 1 (118). С. 118-130.

¹⁰ Розслідування злочинів, пов'язаних із рейдерським захопленням підприємств: навч.-метод. посібник / авт. кол.: Л. І. Аркуша, О. О. Подобний, А. О. Шелехов та ін. Одеса: Фенікс, 2015. 149 с.

¹¹ Кікінчук В. В., Гусева В. О. Особливості розслідування кримінальних правопорушень, пов'язаних протиправним поглинанням та захопленням підприємств, сільськогосподарських земель, порушенням прав їх законних власників (рейдерство): науково-методичні рекомендації / Харків: ХНУВС. 2020. 58 с. URL: <http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/handle/123456789/9813>.

¹² Розслідування кримінальних правопорушень, пов'язаних з протиправним поглинанням та захопленням підприємств, сільськогосподарських земель, порушенням прав їх законних власників (рейдерство) / [М. С. Цуцкірідзе, Р. М. Дударець, С.З. Довгунь та ін.]. Дніпро: Видавництво, 2021. 72 с.

¹³ Гусева В. О. Криміналістична класифікація кримінальних правопорушень, пов'язаних із рейдерством, елементи їх криміналістичних характеристик. Вісник Луганського державного університету внутрішніх справ ім. Е.О. Дідоренка. 2022. № 3 (99). С. 242-252. <https://doi.org/10.33766/2524-0323.99.242-252>

court during this year, whereas in 2022: none¹⁴. The above provides grounds to make a conclusion about insufficient level of efficiency in conducting pre-trial investigations in the specified category of criminal proceedings.

The current criminal procedural legislation envisages that pre-trial investigation of crimes and criminal offenses should be conducted in a timely manner by impartial entities, and following the principle of exhaustiveness in carrying out criminal procedural activities. This approach will ensure an objective understanding regarding a criminal offense, accompanied by an appropriate process for collecting evidence to substantiate circumstances to be proven in criminal proceedings, as well as other information, the specification of which holds organizational and tactical significance. The indicated activity, specifically concerning pre-trial investigation of criminal offenses involving raiding, should be ensured and accompanied by the use of innovative criminal procedural means of proof. In this regard, V. Yu. Shepitko rightfully pointed out that under current conditions forensic science should aim to provide systematic forensic support to relevant law enforcement agencies, optimize the investigation process by introducing innovations in law enforcement activities, standardize scientifically substantiated forensic recommendations, etc.¹⁵. From our perspective, outlining prospects of using innovative technologies in the process of investigating crimes involving raiding is impossible without determining current state of their scientific, particularly forensic, support. This will contribute to identifying problematic aspects requiring resolution.

In academic circles, raiding problematics was actively studied from various perspectives in the early 2000s. However, to this day, current criminal legislation does not define the raiding concept, leading to certain debates among scholars on this matter. Economists define raiding as an unfriendly seizure outside the scope of civil legislation. It involves taking over companies, redistributing ownership and corporate rights, establishing complete control over them in legal and physical aspects, against the will of the owner and in favor of another person. Sometimes it involves corruption and even the use of violence¹⁶.

In forensic literature, attempts are made to determine, based on the analysis of forensic and criminal law features, which specific crimes and criminal offenses can be classified as part of the group of criminal offenses involving raiding. Stemming from the above, the following actions may be included within this category: "1) unauthorised occupation of land and unauthorised construction (Article 197-1 of the Criminal Code of Ukraine); 2) forgery of documents submitted for state registration of legal entities and individual entrepreneurs (Art. 205-1 of the Criminal Code of Ukraine); 3) impeding legal economic activities (Art. 206 of the Criminal Code of Ukraine); 4) Illegal seizure of property of an enterprise, institution or organisation (Art. 206-2 of the Criminal Code of Ukraine); 5) making bankrupt (Art. 219 of the Criminal Code of Ukraine); 6) Illegal collection for the purpose of use or use of information that constitutes banking or trade secrets (Art. 231 of the Criminal Code of Ukraine)"¹⁷. At the same time, the

criminal responsibility for the commission of criminal offenses related to raiding, as well as the research and development of the methodology of their investigation, are outlined.

Key words: criminal offense, forensic technique, pre-trial investigation, scientific support, enterprise, agricultural land plot, seizure, raiding.

Serhii Tiulieniev

DER AKTUELLE STAND DER WISSENSCHAFTLICHEN UNTERSTÜTZUNG DER UNTERSUCHUNG VON STRAFVERLETZUNGEN IM ZUSAMMENHANG MIT DEM ILLEGALEN ERWERB UND DER BESCHRÄNKUNG VON UNTERNEHMEN UND DEREN VERMÖGENSWERTEN

Um die nachhaltige Entwicklung der Wirtschaft und den Schutz der nationalen Sicherheit zu gewährleisten, zu deren Bestandteilen die wirtschaftliche Sicherheit gehört, ist es wichtig, geeignete Mechanismen zum Schutz und zur ungehinderten rechtlichen Funktionsfähigkeit von Wirtschaftssubjekten zu schaffen. Um einen Eingriff in deren Rechte zu verhindern, um eine illegale Übernahme und Beschlagnahme von Unternehmen, Organisationen und Institutionen unterschiedlicher Eigentumsformen, Eingriffe in deren Eigentum sowie Vermögenswerte, einschließlich Grundstücke, zu verhindern, sollten wirksame Gegenmaßnahmen ergriffen werden gegen ähnliche Tatbestände, insbesondere strafrechtliche und strafprozessuale Methoden, umgesetzt werden. Auf dem Weg zur Sicherstellung von Maßnahmen zur Bekämpfung dieser Phänomene durch strafprozessuale Methoden ist es wichtig, die wissenschaftliche Entwicklung der relevanten Aspekte dieser Aktivitäten sicherzustellen. In diesem Zusammenhang bestand das Ziel des Artikels darin, den aktuellen Stand der wissenschaftlichen Unterstützung für die Untersuchung von Straftaten im Zusammenhang mit der illegalen Übernahme und Beschlagnahme von Unternehmen, Institutionen, Organisationen, deren Eigentum sowie landwirtschaftlichen Flächen zu ermitteln. Auf der Grundlage der Verallgemeinerung der normativen Bestimmungen der geltenden Strafgesetzgebung, der theoretischen Arbeit

¹⁴ Рейдерство 2023: кількість справ стрімко росте, проте все ще не сягла показників до великої війни. Опендатабот. URL: <https://opendatabot.ua/analytics/raiders-2023>.

¹⁵ Шепитко В. Ю. Изменчивость криминалистики в XXI веке и ее задачи в современных условиях. Криміналістика XXI століття: матеріали міжнар. наук.практ. конф. (м. Харків, 25-26 листоп. 2010 р.). Харків, 2010. С. 58.

¹⁶ Варналій З. С., Мазур І. І. Рейдерство в Україні: передумови та шляхи подолання. Стратегічні пріоритети. 2007. Т. 2. № 3. С. 130.

¹⁷ Гусева В. О. Криміналістична класифікація кримінальних правопорушень, пов'язаних із рейдерством, елементи їх криміналістичних характеристик. Вісник Луганського державного університету внутрішніх справ ім. Е. О. Дідоренка. 2022. № 3 (99). С. 245.

ukrainischer Wissenschaftler, der Besonderheiten der wissenschaftlichen Entwicklung des Problems der strafrechtlichen Verantwortlichkeit für die Begehung von Straftaten im Zusammenhang mit Razzien sowie der Forschung und die Entwicklung der Methodik ihrer Untersuchung werden skizziert.

Schlüsselwörter: Straftat, forensische Methodik, vorgerichtliche Untersuchung, wissenschaftliche Unterstützung, Razzia, Unternehmen, Wirtschaftseinheit, landwirtschaftliches Grundstück, Absorption, Beschlagnahme.

Serhii Tiulieniev

L'ÉTAT ACTUEL DU SOUTIEN SCIENTIFIQUE AUX ENQUÊTES SUR LES INFRACTIONS PÉNALES LIÉES À LA PRISE DE CONTRÔLE ET À LA SAISIE ILLÉGALES D'ENTREPRISES ET DE LEURS ACTIFS

Afin d'assurer le développement durable de l'économie et la protection de la sécurité nationale, dont l'une des composantes est la sécurité économique, il est important de créer des mécanismes appropriés pour la protection et le fonctionnement juridique sans entrave des entités commerciales. Afin d'empêcher toute atteinte aux droits de ces derniers, afin d'empêcher le rachat et la saisie illégaux d'entreprises, d'organisations et d'institutions de diverses formes de propriété, l'empiètement sur leurs biens, ainsi que sur leurs actifs, y compris les terrains, des contre-mesures

The Current State Of Scientific Support In Investigating Criminal Offenses Involving Illegal Takeover And Seizure Of Enterprises And Their Assets

main anti-raider criminal offenses are defined as those envisaged in Articles 205–1, 206, 206–2¹⁸.

The draft of the new Criminal Code of Ukraine generally presupposes criminalization of actions related to gaining control over an economic entity (known as raiding) and classifies it as a third-degree crime. Under this definition, the draft's authors propose recognizing the act as the establishment of illegal control over an economic entity, specifically a legal entity, through deliberate use of fictitious legal instruments. This activity takes place, in particular, through: 1) blocking or limiting actual access of a shareholder, participant, member of executive, or other body of within an economic entity to voting; 2) misrepresentation of a decision drawn by such a body; 3) violation or limitation of pre-emptive right to acquire securities of this economic entity¹⁹. When assessing the indicated element of a criminal offense, it is worth pointing out that it is classified among those that encroach upon the established order of economic activities (Section 6.4). The same draft also plans to criminalize actions such as leading a company to insolvency, violating the right to entrepreneurial activity, illegal handling of commercial or banking secrets, fictitious bankruptcy, etc. In light of the foregoing, we deem it necessary to emphasize that the suggested article aimed at establishing liability for raiding will not cover all actions that raiders might take to encroach upon the property of an enterprise, institution, organization, or agricultural activity, including their corporate rights and other assets. The analysis of investigative and judicial practice shows that raiding can occur with application of physical force with the purpose of obstructing activities of an enterprise, organization, institution, etc. Accordingly, considering the various types of criminal offenses outlined in the current Criminal Code of Ukraine, it is essential to focus on analyzing scientific development regarding pre-trial investigation of these particular offenses.

The problematics of land relations protection and responsibility for unauthorized occupation of land plots have been addressed by O. S. Miroshnychenko²⁰, O. Yu. Drozd²¹, R. O. Movchan²², M. Yu. Marchenko²³, and V. M. Zakharchuk²⁴. A team of authors from Kharkiv National University of Internal Affairs has conducted research on the issue of countering crimes in the area of land relations²⁵. Furthermore, the research conducted by N. M. Tataryn and Ye. V. Priakhin provides a comprehensive

¹⁸ Гусева В. О. До питання визначення структури криміналістичної методики розслідування кримінальних правопорушень, пов'язаних з рейдерством. Актуальність та особливості наукових досліджень в умовах воєнного стану: III міжнар. наук.-практ. Інтернет-конф. з нагоди відзначення Дня науки-2023 в Україні (м. Київ, 23 травня 2023 р.) Київ: ДНДІ МВС України. С. 59.

¹⁹ Проект Кримінального кодексу України. URL: <https://newcriminalcode.org.ua/upload/media/2023/10/15/kontrolnyj-tekst-proyektu-kk-14-10-2023.pdf>

²⁰ Мірошніченко О. С. Адміністративно-правові засоби охорони земельних відносин в Україні: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07. Харків, 2005. 202 с.

²¹ Дрозд О. Ю. Адміністративна відповідальність за самовільне зайняття земельної ділянки: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07. Київ, 2010. 22 с.

²² Мовчан Р. О. Кримінальна відповідальність за самовільне зайняття земельної ділянки та самовільне будівництво: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: спец. 12.00.08. Київ, 2009. 18 с.

²³ Марченко М. Ю. Кримінологічна характеристика та запобігання самовільному зайняттю земельної ділянки та самовільному будівництву: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.08. Харків, 2013. 233 с.

²⁴ Захарчук В. М. Самовільне зайняття земельної ділянки та самовільне будівництво за кримінальним правом України: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.08. Львів, 2014. 230 с.

²⁵ Протидія злочинам у сфері земельних відносин: навч. посібник / С. В. Андрусенко, О. М. Бандурка, М. С. Рябенко та ін.; за заг. ред. С. М. Гусарова. Харків: ХНУВС, 2013. 170 с.

analysis of the methodology for investigating a criminal offense outlined in Article 197-1 of the Criminal Code of Ukraine. Specifically, they studied and characterized components of the forensic methodology, including forensic characteristics, typical investigative situations, corresponding investigative versions, peculiarities of tactics in performing particular procedural actions, and specific expertise use 26. At the same time, bearing in mind the positive aspects and stemming from the textual analysis of this research paper, we come to the conclusion that certain aspects require more theoretical development, such as typical questions posed to a forensic expert during appointment of engineering-technical, land-technical, and other types of forensic examinations, technical-forensic support for investigation of this criminal offense, overcoming counteraction to investigations, etc.

O. M. Nesterenko²⁷ has conducted a comprehensive study of issues associated with criminal liability for forgery of documents intended to be submitted for state registration of legal entities and individual entrepreneurs. At the same time, a distinct forensic methodology for investigating this criminal offense has not been developed. Only specific aspects have been highlighted in scholars' research papers. While H. L. Chyhryna²⁸ has clarified circumstances requiring proof during investigations, other significant questions remain underdeveloped.

Fundamentals of the methodology for investigating illegal gathering, use, or direct use of information containing commercial or banking secrets, as well as the basis for investigating counteraction to legal economic activities, have also been overlooked. A separate forensic methodology for illegal seizure of property belonging to enterprises, organizations, or institutions has not been developed yet. However, specific aspects of investigating these outlined criminal offenses occasionally find coverage in forensic literature.

Concerning counteraction to legitimate economic activities, it is only sporadically reflected in research papers by Ukrainian scholars. For instance, I. S. Hida²⁹ has developed forensic characteristics of a public official's counteraction to legitimate economic activities. The author has also outlined peculiarities of preparing for interrogation of a suspect involved in such criminal offenses. Typical investigative situations associated with counteraction to legitimate economic activities have been described by O. M. Artiukh and R. M. Dmytriv.

It is noteworthy that the issues concerning criminal liability for the unlawful seizure of property belonging to enterprises, organizations, or institutions have been extensively explored. I. M. Fedulova's³⁰ manuscript is dedicated to this subject. By considering the identified elements necessary for constituting this criminal offense, it becomes possible to develop a corresponding investigative methodology. Aspects such as forensic characteristics of these

efficaces devraient être mises en œuvre contre des faits similaires, notamment les méthodes pénales et procédurales pénales. Afin d'assurer les activités liées à la lutte contre ces phénomènes par des méthodes procédurales pénales, il est important d'assurer le développement scientifique des aspects pertinents de ces activités. À cet égard, le but de l'article était de connaître l'état actuel du soutien scientifique aux enquêtes sur les infractions pénales liées à la prise de contrôle et à la saisie illégales d'entreprises, d'institutions, d'organisations, de leurs biens, ainsi que de terres agricoles. Sur la base de la généralisation des dispositions normatives de la législation pénale actuelle, des travaux théoriques des scientifiques ukrainiens, des particularités du développement scientifique du problème de la responsabilité pénale pour la commission d'infractions pénales liées aux raids, ainsi que des recherches et le développement de la méthodologie de leur enquête, sont décrits.

Mots-clés : infraction pénale, technique criminalistique, enquête préliminaire, soutien scientifique, perquisition, entreprise, entité commerciale, terrain agricole, absorption, saisie.

Serhii Tiulieniev

**AKTUALNY STAN WSPARCIA
NAUKOWEGO DLA
BADAŃ PRZESTĘPSTW
KARNYCH ZWIĄZANYCH Z
NIELEGALNYM NABYWANIEM
I PRZEKRYCIANIEM
PRZEDSIĘBIORSTW I ICH
MAJĄTKU**

W celu zapewnienia zrównoważonego rozwoju gospodarki oraz ochrony bezpieczeństwa narodowego, którego jednym z elementów jest bezpieczeństwo ekonomiczne, ważne jest stworzenie odpowiednich mechanizmów ochrony i niezakłóconego funkcjonowania prawnego podmiotów gospodarczych. Aby zapobiec ingerencji w prawa tych ostatnich, aby zapobiec nielegalnemu przejmowaniu i przejmowaniu przedsiębiorstw, organizacji i instytucji o różnych formach własności, ingerencji w ich majątek, a także majątek, w tym działki, należy zastosować skuteczne środki zaradcze realizowane w oparciu o podobne fakty, w szczególności metody karne i karne procesowe. Na

²⁶ Татарин Н. М., Пряхін Є. В. Методика розслідування самовільного зайняття земельної ділянки та самовільного будівництва: монографія. Львів: ЛьвДУВС, 2019. 192 с.

²⁷ Нестеренко О. М. Кримінальна відповідальність за підроблення документів, які подаються для проведення державної реєстрації юридичної особи та фізичних осіб – підприємців (ст. 205-1 КК України): дис. ... д-ра. філософ.: 081 Право. Дніпро, 2021. 238 с.

²⁸ Чигрина Г. Л. Докази і доказування обставин вчинення злочинів, пов'язаних із підробкою документів, що надаються для проведення державної реєстрації юридичної особи та фізичних осіб-підприємців. *Науковий вісник Ужгородського Національного університету*. Серія: Право. 2017. Т. 2. № 46. С. 137-141.

²⁹ Гіда І. С. Криміналістична характеристика протидії законній господарській діяльності, що вчинена службовою особою з використанням службового становища. *Науковий вісник Херсонського державного університету*. Серія: Юридичні науки. 2016. №. 5 (2). С. 128-131.

³⁰ Федуллова І. М. Кримінальна відповідальність за протиправне заволодіння майном підприємства, установи, організації: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.08. Львів, 2019. 216 с.

Słowa kluczowe: przestępstwo, metodyka kryminalistyczna, postępowanie przygotowawcze, zaplecze naukowe, napad, przedsiębiorstwo, podmiot gospodarczy, działka rolna, zajęcie, zajęcie.

Guided by the principle of unity between theory and practice, we can presume that ensuring the scientific development for pre-trial investigation into violations of the lawful rights of owners of enterprises, institutions, organizations, and land plots will stimulate the activation of pre-trial investigations and the legal and justified decision-making in these proceedings aimed at restoring violated rights of affected parties. During these activities, it is

³⁷ Фомічов К. С. Доказування у справах про злочини, пов'язані з незаконним заволодінням суб'єктами господарювання : автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.09. Київ, 2012. 16 с.

crucial to ensure the development of fundamental principles for implementing and applying innovations in practical investigations concerning these criminal offenses, taking into account the needs of investigative and judicial authorities, and drawing from internationally tested experience in this context.

References

- Berlach, YU.A. (2014). Administratyvno-pravove zabezpechennya protydyi reyderstvu v Ukraini: avtoref. dys. ... kand. yuryd. nauk: 12.00.07. Kyiv, 20 s. [in Ukrainian].
- Kolyesnik, M. A. (2012). Administratyvno-pravovi zasady diyal'nosti orhaniv derzhavnoyi vlady Ukrainy shchodo protydyi reyderstvu : avtoref. dys. ... kand. yuryd. nauk: 12.00.07. Kharkiv, 20 s. [in Ukrainian].
- Khatnyuk, YU. A. (2012). Administratyvno-pravovi zasady diyal'nosti orhaniv vnutrishnikh sprav u borot'bi z reyderstvom v Ukraini : avtoref. dys... kand. yuryd. nauk: 12.00.07. L'viv, 17 s. [in Ukrainian].
- Tytarenko, S. S. (2018). Kryminal'na vidpovidal'nist' za protypravne zakhoplennya sub'yektiv hospodaryuvannya: 12.00.08. Zaporizhzhya, 262 s. [in Ukrainian].
- Fedulova, I. M. (2019). Kryminal'na vidpovidal'nist' za protypravne zavolodinnya may nom pidpryyemstva, ustanovy, orhanizatsiyi : dys. ...kand. yuryd. nauk: 12.00.08. L'viv, 216 s. [in Ukrainian].
- Hryshchenko, N. M. (2019). Kryminal'na vidpovidal'nist' za protypravne zavolodinnya maynom pidpryyemstva, ustanovy, orhanizatsiyi : dys. ...kand. yuryd. nauk: 12.00.08. Dnipro, 216 s. [in Ukrainian].
- Tuyev, O. A. (2013). Kryminolohichni zasady protydyi reyderstvu : avtoref. dys. ... kand. yuryd. nauk: 12.00.08. Kharkiv, 18 s. [in Ukrainian].
- Kuz'menko, T. (2022). Sutnist' ta klasyfikatsiya mekhanizmv publichnoho upravlinnya protydyeyu reyderstvu. *Naukovyy visnyk: Derzhavne upravlinnya*. №1 (11). S. 61-73. [https://doi.org/10.33269/2618-0065-2022-1\(11\)-61-73](https://doi.org/10.33269/2618-0065-2022-1(11)-61-73) [in Ukrainian].
- Dudorov, O. O., Kamens'kyi, D. V., Tytarenko, S. S. (2021). Kryminal'no-pravova otsinka zlovzhyvan' derzhavnykh reyestratoriv u konteksti protydyi reyderstvu. *Naukovyy visnyk Natsional'noyi akademiyi vnutrishnikh sprav*. № 1 (118). S. 118-130. DOI: <https://doi.org/10.33270/01211181.118>. [in Ukrainian].
- Rozsliduvannya zlochniv, pov'yazanykh iz reyders'kym zakhoplennyam pidpryyemstv: navch.-metod. posibnyk / avt. kol.: L. I. Arkusha. O. O. Podobnyy, A. O. Shelekhov ta in. Odesa : Feniks, 2015. 149 s. [in Ukrainian].
- Kikinchuk, V. V., Husieva, V. O. (2020). Osoblyvosti rozsliduvannya kryminal'nykh pravoporushen', pov'yazanykh protypravnym pohlynannym ta zakhoplennyam pidpryyemstv, sil'skohospodars'kykh zemel', porushennyam prav yikh zakonnykh vlasnykiv (reyderstvo): nauково-методичні рекомендації / Kharkiv : KHNUS. 58 s. URL: <http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/handle/123456789/9813> [in Ukrainian].
- Rozsliduvannya kryminal'nykh pravoporushen', pov'yazanykh z protypravnym pohlynannym ta zakhoplennyam pidpryyemstv, sil'skohospodars'kykh zemel', porushennyam prav yikh zakonnykh vlasnykiv (reyderstvo) / [M. S. Tsutskiridze, R. M. Dudarets', S.Z. Dovhun' ta in.]. Dnipro : Vydavnytstvo, 2021. 72 s. [in Ukrainian].
- Husieva, V. O. (2022). Kryminalistychna klasyfikatsiya kryminal'nykh pravoporushen', pov'yazanykh iz reyderstvom, elementy yikh kryminalistychnykh kharakterystyk. *Visnyk Luhans'koho derzhavnoho universytetu vnutrishnikh sprav im. E.O. Didorenka*. № 3 (99). S. 242-252. <https://doi.org/10.33766/2524-0323.99.242-252> [in Ukrainian].
- Reyderstvo 2023: kil'kist' sprav strimko roste, prote vse shche ne syahla pokaznykiv do velykoyi viyny. Opendatabot. URL: <https://opendatabot.ua/analytics/raiders-2023> [in Ukrainian].
- Shepyt'ko, V. YU. (2010). Yzmenchyvost' kryminalistyky v KHKHI veke y ee zadachy v sovremennykh uslovyakh. Kryminalistyka KHKHI stolittya: materialy mizhnar. nauk.-prakt. konf. (m. Kharkiv, 25–26 lystop. 2010 r.). Kharkiv, S. 55-59. [in Ukrainian].

- Varnaliy, Z. S., Mazur, I. I. (2007). Reyderstvo v Ukrayini: peredumovy ta shlyakhy podolannya. *Stratehichni priorytety*. T. 2. № 3. S. 129-136. [in Ukrainian].
- Husieva, V. O. (2023). Do pytannya vyznachennya struktury kryminalistychnoyi metodyky rozsliduvannya kryminal'nykh pravoporushen', pov'yazanykh z reyderstvom. Aktual'nist' ta osoblyvosti naukovykh doslidzhen' v umovakh voyennoho stanu: III mizhnar. nauk.-prakt. Internet-konf. z nahody vidznachennya Dnya nauky-2023 v Ukrayini (m. Kyiv, 23 travnya 2023 r.) Kyiv : DNDI MVS Ukrayiny. C. 59-62. [in Ukrainian].
- Proekt Kryminal'noho kodeksu Ukrayiny. URL: <https://newcriminalcode.org.ua/upload/media/2023/10/15/kontrolnyj-tekst-proyektu-kk-14-10-2023.pdf> [in Ukrainian].
- Miroshnychenko, O. S. (2005). Administratyvno-pravovi zasoby okhorony zemel'nykh vidnosyn v Ukrayini : dys. ... kand. yuryd. nauk: 12.00.07. Kharkiv, 202 s. [in Ukrainian].
- Drozd, O. YU. (2010). Administratyvna vidpovidal'nist' za samovil'ne zaynyattya zemel'noyi dilyanky : avtoref. dys. ... kand. yuryd. nauk: 12.00.07. Kyiv, 22 s. [in Ukrainian].
- Movchan, R. O. (2009). Kryminal'na vidpovidal'nist' za samovil'ne zaynyattya zemel'noyi dilyanky ta samovil'ne budivnytstvo : avtoref. dys. ... kand. yuryd. nauk: spets. 12.00.08. Kyiv, 18 s. [in Ukrainian].
- Marchenko, M. YU. (2013). Kryminolohichna kharakterystyka ta zapobihannya samovil'nomu zaynyattyu zemel'noyi dilyanky ta samovil'nomu budivnytstvu : dys. ... kand. yuryd. nauk: 12.00.08. Kharkiv, 233 s. [in Ukrainian].
- Zakharchuk, V. M. (2014). Samovil'ne zaynyattya zemel'noyi dilyanky ta samovil'ne budivnytstvo za kryminal'nym pravom Ukrayiny : dys. ... kand. yuryd. nauk: 12.00.08. L'viv, 230 s. [in Ukrainian].
- Protydiya zlochynam u sferi zemel'nykh vidnosyn: navch. posibnyk / S. V. Andrusenko, O. M. Bandurka, M. S. Ryabchenko ta in.; za zah. red. S. M. Husarova. Kharkiv : KHNUVS, 2013. 170 s. [in Ukrainian].
- Tataryn, N. M., Pryakhin, YE. V. (2019). Metodyka rozsliduvannya samovil'noho zaynyattya zemel'noyi dilyanky ta samovil'noho budivnytstva : monohrafiya. L'viv : L'vDUVS, 192 s. [in Ukrainian].
- Nesterenko, O. M. (2021). Kryminal'na vidpovidal'nist' za pidroblennya dokumentiv, yaki podayut'sya dlya provedennya derzhavnoyi reyestratsiyi yurydychnoyi osoby ta fizychnykh osib – pidpryyemstv (st. 205-1 KK Ukrayiny): dys. ... d-ra. filosof.: 081 Pravo. Dnipro, 238 s. [in Ukrainian].
- Chyhyryna, H. L. (2017). Dokazy i dokazuvannya obstavyn vchynennya zlochyniv, pov'yazanykh iz pidrobkoyu dokumentiv, shcho nadayut'sya dlya provedennya derzhavnoyi reyestratsiyi yurydychnoyi osoby ta fizychnykh osib-pidpryyemstv. *Naukovyy visnyk Uzhhorods'koho Natsional'noho universytetu*. Seriya: Pravo. T. 2. № 46. S. 137-141. [in Ukrainian].
- Hida, I. S. (2016). Kryminalistychna kharakterystyka protydyi zakonnykh hospodars'kiy diyal'nosti, shcho vchynena sluzhbovoyu osoboyu z vykorystanniam sluzhbovoho stanovyscha. *Naukovyy visnyk Khersons'koho derzhavnoho universytetu*. Seriya: Yurydychni nauky. № 5 (2). S. 128-131. [in Ukrainian].
- Fedulova, I. M. (2019). Kryminal'na vidpovidal'nist' za protypravne zavolodinnya maynom pidpryyemstva, ustanovy, orhanizatsiyi : dys. ... kand. yuryd. nauk: 12.00.08. L'viv, 216 s. [in Ukrainian].
- Bereznyak, V. S. (2020). Kryminalistychna kharakterystyka kryminal'nykh pravoporushen', pov'yazanykh iz zakhoplenням zemli ta ob'yektiv korporatyvnoyi vlasnosti. *Yurydychna nauka*. № 9 (111). S. 128-134 [in Ukrainian].
- Kubaryev, I., Barkhan, S. (2022). Typovi slidchi sytuatsiyi pochatkovoho etapu rozsliduvannya reyderstva. *Krakowskie Studia Malopolskie*. №3. S. 87-101. [in Ukrainian].
- Luhovyy, O. M. (2017). Shchodo problem protydyi zlochynam, pov'yazanym iz reyders'kym zakhoplenням pidpryyemstv: analitychnyy ohlyad. *Yurydychnyy visnyk*. №1(16). T. 4. S. 265-270. [in Ukrainian].

- Artyukh, O. (2014). Kryminalistychnyy analiz protydyi zakonnyy hospodars'kiy diyal'nosti. *Evrotsky politicky a pravni diskurz*. № 6. S. 664-672 [in Ukrainian].
- Sanakoyev, D. B. (2013). Teoretichni problemy formuvannya operatyvno-rozshukovykh sytuatsiy u protydyi reyderstvu. *Naukovyy visnyk Dnipropetrovs'koho derzhavnoho universytetu vnutrishnikh sprav*. №2. S. 500-507 [in Ukrainian].
- Kamlyk, M. I.; Pohorets'kyy, M. A.; Shelomentsev, V. P. (2007). Reyderstvo v Ukrayini: sutnist' ta zasoby protydyi. *Borot'ba z orhanizovanoyu zlochynnistyu i koruptsiyeyu (teoriya i praktyka)*. № 17. S. 69-88 [in Ukrainian].
- Fomichov, K. S. (2012). Dokazuvannya u spravakh pro zlochyny, pov'yazani z nezakonnym zavolodinniam sub'yektamy hospodaryuvannya : avtoref. dys. ... kand. yuryd. nauk: 12.00.09. 16 s. [in Ukrainian].

Received by Editorial Board: 26.10.2023

Suggested Citation:

Tiulieniev, S. (2023). The Current State Of Scientific Support In Investigating Criminal Offenses Involving Illegal Takeover And Seizure Of Enterprises And Their Assets. *Archives of Criminology and Forensic Sciences*. 2 (8). 28-37. DOI: <https://doi.org/10.32353/acfs.8.2023.01>

